

на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс.	на 3 міс.	на 2 міс.	на 1 міс.
12 р.	11 р. 20 к.	10 р.	8 р. 70 к.	7 р. 40 к.	6 р.	4 р. 60 к.	3 р. 10 к.	1 р. 60 к.

Передплату до 1 січня 1918 року можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 апріля 6 руб., та на 1 люля 6 руб.; в 3 строки: на 1 апріля 4 руб., на 1 іюня 4 руб., та на 1 августа 4 руб., або до 3 руб. на прогнї перших 4 місяців. Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні доконче прикладати стару адресу). На повертання авторам рукописів належить прислати марок, також і на листовні відповіді, інакше відповіді друкуватимуться в „листуванні“.

Адреса редакції й контори:

У Києві, Володимирська ул. 42., Клуб „Родина“.
Телефон редакції 25-77.

Ціна окремого № 7 коп.

В провінції і на вокзалах 8 коп.

День Національного Фонду.

Громадяне! Слушний час настав. Відбудується Вільна Україна. Більше як 250 років чекав того український народ і час настав. Твориться нова організація Вільної України. На чолі справи стала представництво всього нашого народу, але без матеріальних засобів посприяти їй неможливо. Ми не маємо скарбових (казенних) коштів, ми не володіємо тими податками, що виплачують до казни, і через те Центральна Українська Рада призначає День Національного Фонду. Цим днем призначено Зелений свята.

Громадяне! Доля судила нам стати учасниками найсвятішої хвилини в житті України. Не залишаймося ж холодними глядачами історичного моменту, але як громадяне вільної рідної Землі рухаймо всі на допомогу їй.

Товариші наші, що стали на чолі

національної справи, віддають її всю силу свого духа, все своє життя, — віддаймо ж і ми на неї свій одинишний заробіток, або прибуток і тим зміцнимо дорогу всім справу.

Україна — край демократичний, вона не має магнатів, що підперли б сотнями тисяч наш національний фонд, але одинишний заробіток народу переважить жертву багатирів.

Народе Український, звертаємось до тебе.

Звертаємось до всіх, що сприяють волі і добробуту народу: Вільна Україна забезпечить всім людям, що живуть на її території волю, братерство і хліб. Гроші просимо надіслати на адресу скарбниці Національного Фонду, Київ, Педагогічний Музей В. Володимирська 57. Знайді Васильовні Мірній.

Комітет Національного Фонду.

Київ, 5 травня 1917 року.

Нове міні-справа — найнагальніша територія пер в нашому державному житті — справа з коаліційним міністерством вступила в новий фазис свого розвитку. З одного боку, соціалістичні групи в більшості вже схилилися до того, щоб уійти до міністерства й, беручи на себе власть, подіяти й відповідальність формальну за хід подій. Але, з другого боку, більшість затримувалася бачити, що

Київщина, Поділля, Полтавщина, Харківщина, Херсонщина, Чернігівщина й українські частки сусідніх губерній). Це ставить перед нами ще одне спеціальне завдання: демократизація місцевого самоврядування для нас значить не що інше, як націоналізацію його. Коли ми домагаємося українізації всіх форм життя на Україні, то воєнна реформа має становити ґрунт усієї справи. Намі сега, що зберегли навіть своє українське національне обличчя, мусять стати тим осередком, з якого наші національні форми повинні будуть рости чи піти в розвійт.

нашій, мануїлов та Шингарев. Це дуже запутає справу, бо видає рід, що не може бути коаліційного міністерства без участі членів партії народної свободи. Серед певних кругів громадянства названа партія має чималу популярність і багато прихильників, і неможливо лишити їхні інтереси без заступництва в міністерстві. Треба думати, що ватажки партій зміркують, яку величезну відповідальність накладає сучасна хвилина на всіх і не отягачимуться од загальної повинности.

сумнівів, що нова воляща так велику роль в нашому житті одіграє, бо інакше й бути не може, — через це тільки можемо тільки вітати новий закон, що несе з собою початки демократизації всякого життя на Україні.

До чого воно йдеться?

На українським національним з'їзді зо всіх промовців тільки один висловився за самостійну Україну, а другий повідомив, що Київські організовані „самостійники“, не зрікаючись своєї ідеї, на якийсь час згорнуть свій прапор.

Як відомо, „самостійники“ ґрунтуються на тім, що тільки „в своїй хаті своя правда і сила, і воля“.

Російській політиці вони не вірять; не вірять, що в межах російської держави Україна матиме спроможність здійснити свої історичні права на волю, на власне національно-культурно-політичне життя.

Противники „самостійників“ зоввали їх тим, що то лиш самодержавна Росія гнобила Україну, а вільна демократична Росія, збудована на принципі федерації, дасть Україні повну волю.

Цей аргумент мабуть ото й примусив деяких самостійників згорнути свій прапор на той час, поки вясниться, чи мають справді федералісти рацію покладати якісь надії на оновлений лад Росії.

Скільки тільки другий місяць життя вільної Росії, а вже досить ясно внамічається, приваїмні на Україні, той курс, російської внутрішньої політики який зовсім не тішить федералістів.

Навіть представники демократичних російських груп висловилися проти федерації. А автономія, дарована центральним урядом, ніколи українців не задовольнить, бо все що дарується, у всяку хвилину може бути одібрано.

Державо визначили свою позицію російські демократи і до війська українського, і до школи (городської й середньої), і до змігання місцевого селянства.

Ні автономії на основі федерації, ні війська, ні школи в цілому!

Можна тільки вільно дихати, вільно купувати „позикую волю“, вільно платити податки, давати хліб на армію і вільно вмирати в окопах, та тільки не під своїм прапором, а під московським!

Мене дивує логіка централістів. Вони однакова, як у буржуазних так і демократичних груп. А саме: пійняти проти українських полків, як проти порушення єдності й моці армії, і тихесенько мовчать, коли „по приказанню воєнного міністра при славном управленні генерального штаба учреждається на время войны особая комиссия для разработки вопросов, связанных сь формированием особых польских войсковых частей подь предводительством генерал-майора Вьлевскаго. Общее руко-

Волосне За старого ладу одним з земство найпопулярніших практичних лозунгів серед поступового громадянства в Росії було домагання дрібної земельної одиниці або всеосновної волости. В цьому справедливо добачалися основи демократизації всього громадянського й державного ладу, тверда підстава для дальшого його демократизації знизу вгору. Натурально, що коли б тоді пощастило було добитися цієї реформи, то вона мала б величезну вагу для розкриття народних мас од пережитків давно минулого, яких так ясно було в цілому нашому житті. Вже одно те, що селянський стан, „крестьянское сословие“, вийшов би з тих обмежень свого стану, з того одрізаного, одрубного становища що до людей інших станів, зробило б епоху в нашому громадському житті. Елементарні вимогання громадянської рівности власно кликали на шлях такої реформи, бо старий лад був кричущою суперечністю з ними, бо не можна було й ступіня зробити на шляху демократизації, поки лишаєть стара волясть і одрубність селянства од людей інших станів.

Тимчасове правительтво не могло не звернути уваги на цю справу, і ми справді бачимо, що в державному будівництві волосна реформа була поставлена в першу чергу. В половині місяця квітня вже вироблений був проект волосного земства, проект тимчасовий, як і всі теперішні акти, але з певною надією, що основи цього тимчасового „полюження“ мають перейти в будучину, як перший камінь місцевого самоврядування. Проект визначає місцевість, в якій вводиться новий закон, межі компетенції волосного земства, порядок виборів, органи виконавчі і т. н. Як і всі акти тимчасового правительтва, цей новий проект засновано на широких демократичних підставах, головна з яких — повне скасування всяких станових перегородок і перетик і зрівняння всіх земель і всіх людей, що належать до території даної волости, окрім тільки міст і містечок, що дістають власне самоврядування. Ця загально-демократична основа може бути запорукою, що реформа дасть добрі наслідки.

Ціла Україна має увійти до гурту тих губерній, на які новий закон буде жати силу (Волин, Катеринославщина,

водство діяльністю возлагається на начальника генерального штаба“).

Коли спитаєм московія буржуа чи демократа, чого то вони не протестують проти польських полків, там більше, що ці полки мають на меті обстоювати не стільки інтереси держави російської, скільки держави польської, — відповідь одна:

Так то ж поляки. Вони чужіші Росії, ніж українці. Оприч того, вони окремо держава добиваються.

На краєвім з'їзді Російської с.-д. р. партії в Києві демократи казали: на Україні с.-д. літературу треба ширити московською мовою. А на якій мові вони ширять тепер свою літературу в Польщі? А на якій будуть ширити, як Польща відокремиться? Який же з цього висновок можуть зробити українці?

Нам усе товчуть: „полякам треба дати бо вони чужіші, а ніж зовсім такі, як ми; ми ж рідніші між собою. Зовсім рідні“.

Мимо волі згадується, як по андрюсовській умові Московщина, догоджаючи чужій Польщі розмаїтувала рідну Україну і кинула її правобережжя у ту саму неволю, з якої вона тільки що ледве виблалася.

Мимоволі згадується, як та сама Московщина, догоджаючи тій самій чужій Польщі обманом роздавала повстання рідній Україні (тайдамацтво) проти польської сваовлі; те саме повстання, яке помогло Московщині розправитися з польськими панами.

З цього всього напрошується сам собою один висновок: Українцям, щоб чогось добитися від Росії, треба стати чужими їй, ніж тепер вони є.

Це воля, і всякий лад, не на малий федеративних течій і не на користь єдності Російської держави.

Коли й наші будуть вясняться принципи обмежування українців через те тільки, що вони рідніші, такі самі, як московці, то навряд чи можна бути певним, що на другім українським національним з'їзді, скажемо через рік, пропорція самостійників та федералістів не стане як раз протилежною сьогоднішній.

Гр. Наш.

Українська Центральна Рада.

На ім'я голови У. Ц. Р. прийшли такі телеграми:

3 Коростеня. Поклик величезновому професору Грушевському од Новоград-Волинського Комітету українських соціал-демократів. Голова Борис Бабич.

Вітаємо вас, шановний професоре, від Коростенської „Прогітви“. Голова Кудлубовський.

3 Красноярска. Тисяча виселенців, українців-галичан, з Ангари й Минусянська їде в Росію. Треба чималіх коштів і прошення до уряду, щоб дозволив їм виїхати в українські губернії.

Місцева старшина дає прохідні свідчення тільки в центральні губернії. Помагайте.

Рада Красноярьської Української громади. Яновський. Демченко.

Збори в справі утворення Київської Української Мійської Ради.

Комісія, яка була обрана на зборах 29 квітня за згодою Виконавчого Комітету Української Центральної Ради, скликає на 8 травня збори всіх українських громадян міста Києва у Педагогічному Музею на 7½ год. вечора для обговорення організації Київської Української Ради.

Українська Мійська Рада має вести всі справи, які торкаються національно-українського політичного, економічного, культурного та просвітнього життя мешканців міста Києва.

Українська Мійська Рада мусять взяти також керування над виборами у Мійську Думу, які відбуватимуться у Києві в найближчій часі. Зважаючи на значні ціх зборів значаю важно, то всі українські політичні та інші партії та організації мусять делегувати на ці збори своїх представників, а також заваляти обговорити, кого вони бажалиб провести у склад Мійської Ради.

Майбутній склад Мійської Ради утвориться на підставі схеми, яку Центральна Рада ствердила 30 квітня с. р., з 70 членів, половину котрих складають представники Київських організацій українських політичних партій, а другу половину — представники Київських Укра-

їнських просвітніх, професіональних, корпоративних та економічних організацій.

Голова комісії: І. Чопівський.

У Києві.

Привітання „Новій Раді“. Грузини воєнки 1-ої кавказської стрілкової та 184 пішої дивізії однодушно вітають вас, славних синів України. Ви служите краєм прикладом нам, грузинам, що хочуть, як і ви, бути господарями своєї долі. Ми захоплюєм вашими розумними вчинками, а малі народи Росії нехай будуть в спілці з вами та однодушно приєднують свої голоси до вашого запального кличу: „Нехай живуть вільні народи вільної Росії!“ — Голова. Овирипірідзе.

Приїзд пом. комісара. До Києва повернувся з Петрограда пом. губернського комісара І. Мірній, який виїздив на з'їзд комісарів в Петрограді, де обговорювалися різні питання що до організації громадського урядовання в губерніях та повітах.

Всі постанови з'їзду незабаром мають бути оголошені в декреті уряду.

Зібрання українців залізничників. На станці Києві І. тов. З. залізничні 2 травня відбулося зібрання українців залізничників, на котрому тов. Макаренко дуже докладно було висловлено про федерацію та автономію і відношення України до сучасного менту, після чого була продана листівка — портрет Т. Шевченка з аукціону „до американські“ за 40 карб. 3 коп., які гроші повернені на бібліотеку „Прогітви Залізничні“. Зібрання закінчилося співами власного кору, яким було висловлено: „Заповіт“ і „Ще не вмерла Україна“. і т. н.

Барство з насильством та грабунками. В Києві одержані звістки, що всі справи що до заспокоєння населення в випадках грабів та насильств доручені губернським комісарам. від яких залежить звиняти тих чи інших засобів.

Збори радик.-демонр. партії. У неділю, 7 мая, о 7 год. в помешканні Беззавіська, 9 відбулися збори київських членів української радикально-демократичної партії. На збори можуть прийти всі члени партії, а також і ті, що бажать записатися у партію.

Збори фінансової комісії київської „Прогітви“ відбулися сьогодні в 6 год. веч. в помешк. Бульварно-Кудрявська 5, кв. 2.

Українське Технічно-агрономічне Т-во „Праця“. 1) Сьогодні у п'ятницю: а) о 6-й год. веч. засідання комісії що до організації виборів у Мійську Думу. б) О 7-й год. веч. чергове засідання Ради Т-ва „Праця“ 2) У суботу: а) о 6-й год. веч. засідання жіночого ідейного гуртка. б) О 7-й год. веч. засідання гуртка лісовиків. в) О 7-й год. веч. засідання Педагогічної Ради вечірніх курсів. Терещенківська 13, м. 27. 3) У неділю 7 травня о 3-й год. веч. чергова бесіда І. Свенцицького на тему: „Де що про музеї та техніку музейного діла“. Бесіда відбується в помешканні Бюро Т-ва „Праця“ Терещенківська 13, пом. 8. 4) У понеділок 8 травня о 7½ год. веч. в великій залі Педагогічного Музею великий мітинг з приводу організації Київської Мійської Ради, та організації виборів в Київську Мійську Думу.

Подорож до Мезигір'я. Т-во „Рух“ улаштує у про неділю, 7-го травня, гулянку на пароплаві у Мезигір'є. Записуватися можна тільки у п'ятницю од 4—6 години вечора в Педагогічному Музеї кімната за сценою. Кількість обмежена.

Зібрання.

Історична комісія Товариства шкільної освіти збирається о 12 годині дня 6 травня в помешканні Наукового Товариства, В. Підвальна, 36.

Українське Правне Товариство. В неділю 7 травня о 12 годині дня в помешканні Українського Наукового Товариства (В. Підвальна 36, 8) відбуються Загальні Збори Ук. Прав. Товариства. Предмет зборів: Справа української Суду. Віжучі справи і вписки членів.

Загальні збори „Прогітви“. 10 травня в середу відбуються загальні збори київської „Прогітви“.

Збори Вокально-музичної секції „Прогітви“. У суботу 6 травня відбуються збори Вокально-музичної секції Київської „Прогітви“ о 7 год. веч. Помешкання „Прогітви“ Бульварно-Кудрявська 5, пом. 2.

День національного фонду. Сьогодні о 5 годині дня відбуються збори членів комітету по улаштуванню дня Національного Фонду. Усіх, спочувуючих цієї справи, прохают прийти в педагогічний музей.

Вісти з краю.

Резолюція одеської громади. Українська громада м. Одеси, зважаючи на останні виступи проти українців по деяких загально-російських партіях і організаціях, постановила довести до загальної відомости таке:

1) Домагатися територіальної автономії України в межах етнографічної більшости населення українського з цікавими забезпеченням прав менших націй, оселених поміж нас.

2) Уважаючи Херсонщину краєм предковично українським, домагатися включення її в межі майбутньої автономії України.

3) Домагатися від тимчасового правительтва проголосити, не відтворюючи до скликання Установчих Зборів, декларацію признання територіальної автономії України й іменування для України окремого міністра, який мається для Фінляндії.

У справі проведення цих постанов доручаємо Одеському Керівничому Комітетові порозумітися з Київською Центральною Радою.

Всі резолюції ухвалено одноголосно. — 1 травня в Чернігові. В Чернігові свято 1 травня упорядкувала рада робітничих і солдатських депутатів. З десяти годин ранку почали збиратися на різних пунктах групи учнів, робітників, ремісників, прикащиків і инш.; на збірках виступали в казармах зібрані солдати червоного гарнізону. Поки можна в'їхати, в чернігові працюють, а також і з над. українськими, — на полі яких бачи накреслені соціалістичні гасла, — всі ті групи з'єдналися коло будівлі „визвольної комісії“ в один похід, який попрямував по Шосейній вул. до будівлі губернського земства, з балкони якої казали промови. В промовах між иншим зазначалося, що тепер вільне робітництво, приєднуючись до робітництва всього світу, мусять провести в життя велике вчення соціалізму, який говорить що не повинно бути ні багатих, ні бідних — всі мусять працювати й дохід з праці мусять іти не окремим особам-капіталістам, а самим робітникам, які працюють. Капітал, як і земля, мусять належати державі. Робітничий день мусять мати: 8 годин слуги годин праці, і 8 годин громадським справам.

Промови закінчувалися бучням „Ура“; оркестри грали маршеву, хори співали. Після промов маніфестація спійнялася, і всі стали розходитися.

Свято волі. У селі Чаплях, Новомикосовського повіту відбулось свято волі, на яке, крім селян, прибули з Катеринославу представники Ради робітничих та солдатських депутатів і Українського об'єднаного Комітету. Перед збірною було одправлено молебня. Потім виступали промовці, які закликали селян гуртуватися, закласти селянську спілку. Промовці висловлювалися за автономію України, та федеративну республіку Росії. селяне гаряче вітали і дякували.

Постанова Вороньківської волости. У м. Воронькові Переліслівського повіту на Полтавщині волостний сход постановив пожертвувати із волостних грошей 4000 карбованців на потреби війни і поривів передати у власність Вороньківського товариства „Прогітви“, волостну книгозбірню і видавати цьому товариству що року по 100 карбованців.

„Прогітви“. В селі Казенній Мотовилівці (на Київщині) закладено товариство „Прогітви імени Бориса Дмитровича Грінченка“. За голову товариства обрано І. Давиденка, скарбником — П. Безуглого і писарем Т. Гончара. На збірній раді внесено постанову: Прилучитися, яко філія, до Київської „Прогітви“. У члени записалося 50 душ селян. Місцева товаришка споживає крамничя асигнувала своїх коштів на товариство „Прогітви“ 300 карбованців. При „Прогітві“ зорганізувалось і ведуть активну діяльність бібліотека та лекційна секція. Балаючи закласти при товаристві бібліотеку, „Прогітви“ звертається до всіх українських організацій надіслати їй зайві примірники книжок по такій адресі: с. Мотовилівка Київської губернії село Казенна Мотовилівка, товариству „Прогітви“.

такі бажання, не знісимо можливості такого єднання, не будемо вимагати умов, які б ставали на перешкоді їх розвитку і бажанню їх до волі, які б посіяли в російському народі зерна нової до нас ворожбачки.

Я не маю сумніву в можливості досягати згоди, взаємного порозуміння, котра виключала в усяку гадку про примус і не викликала б ніякого незадоволення та приросту.

Наше становище на війні краще, ніж коли. За весь час війни наші західні вороги, не вважаючи на страшенні втрати, не встигли пробитися. Наші підводні човни працюють з великим успіхом, їх вички говорять сами за себе. Я гадаю, що нейтральні держави це признали. Ми держимося інтересів нейтральних держав доти, доки це в'яжеться обов'язками до нашого народу. З великим задоволенням ми скажемо, що ми наближаємося до вдалого закінчення війни, коли настає час, щоб розпочати переговори з нашими ворогами про нашу мету війни, про яку котрі між нією та вищим командним персоналом панує повне єднання.

Тоді ми досягнемо миру, котрий дасть можливість з вільними силами заходитися до збудовання всього, що було порушено цією війною, щоб криваві жертви, котрі ми принесли, стали ґрунтом до утворення доброї, незалежної і задоволеної від ворожих загроз держави, ґрунтом гарантією миру і користної праці.

Заява Плеханова.

ПЕТРОГРАД, 3. На сьогоднішньому зібранні делегатів фронту Плеханов заявив, що обов'язком російських громадян стретти волю й революцію, другий обов'язок Гейлі—це вірність союзникам. Далі Плеханов сказав, що перехідні моменти, які переживає зараз Росія, бувають иноді сполучені з загальним безладдям. Обов'язок обивателів—боротися з анархією в інтересах волі й революції. Демократична влада мусить мати повне довіря народу і мусить бути остільки сильною, щоб відсутити всяку можливість заворушити. Тому мусить бути в склад уряду увійшли представники всіх шарів населення, яких не кортить поворот до старого устрою. Що до війни, Плеханов сказав, що незабаром ми вступили в війну, то іншого виходу для нас немає, як подумати ворога, хоч цей не значить знищити його, бож на нашому прапорі написано непожеволення народів, а вільне самоозначення. Наше завдання на фронті—во всіх сил підтримувати волю й революцію.

загальнодержавному харчовому комітеті піднесла питання про те, щоби було заведено цукрову монополію.

Позичка волі.

ПЕТРОГРАД, 3. По даних кредитної канцелярії міністерства фінансів, підписки на позичку волі в кредитних інституціях Петрограду, Москви й провінції від 6 квітня до 1 травня дала 762,566,200 карбов.

Правління всеросійського товариства цукроварів, обмірковуючи питання про участь цукроварів в реалізації позички волі, визнало бажанням, щоби всі цукрові акції товариства підписались на позичку в розмірі 25% від чистого капіталу.

Нарада командуючих з урядом.

ПЕТРОГРАД, 3. В нараді уряду з командирами фронту, яка відбулась 3 травня, ті останні дали справоздання про стан справ на фронті й заявили, що коаліційне міністерство необхідно, бо воно потрапить енергійними розпорядженнями піднести дисципліну армії та її здібність бою. Вони сказали також, що призначення Керенського воєняким міністром зустрінутий в армії дуже приємно і це викличе піднесення духу, бо Керенський має велику популярність серед солдатів, які вважають його своїм.

Красний з'їзд.

ОРЕНБУРГ, 3. Красний з'їзд Тургайської області з'їждивший російські й киргизьке населення телеграфував в міністерство заграничних справ що порішено твердо жити далі в згоді й братерстві щоби утримати завойовану волю та підтримати Часовий Уряд і дати йому змогу достойно закінчити світову війну разом з нашими хоробрими союзниками.

Позичка Американа.

ВАШИНГТОН, 4. Уряд Америки зробив першу позичку для Росії на 100 мільйонів доларів.

Справа з гомрулем.

ЛОНДОН, 4. Лойд-Джордж має намір негайно завести гомруль в Ірландію, коли англійський уряд зустріне з цього боку опір, то Лойд-Джордж складе представників всіх ірландських партій для виготовлення конституції.

Перемога французів.

ПАРИЖ, 3. Коло Стасюну французі, спочатку одступивши трохи, погнавши потім німців назад і побили їх нимало, захопивши частину німецьких позицій.

Воєні.

3 Одеси телеграфували в Яссах почався заколодоний рух росте з кожною

днем страшенна недостача харчів. Епидемія угрожує побилизитися до страшенних розмірів.

— Анархисти 3 Петрограду телеграфують, що анархисти, які оселились на дачі Дурново не хотять залишити пожежання. Всі меблі поповано, збитків на кілька десятків тисяч. Анархисти, що захопили лаковий завод теж не згожуються покинути його; на заводі є запаси спирту, бензину та бензолу. Мала небережність угрожує великою бідою всьому району.

Анархисти не вживають ніяких заходів для того, щоби не трапилось якого лиха.

— Постанова про арешт Леніна. 3 Симферополя телеграфують, що з приводу чуток про приїзд Леніна в Єваторію виконавчий комітет ради робітничих та солдатських депутатів постановив визнати привіт Леніна небажаним й просить начальника гарнізону поставити караул, для того, щоби не допустити приїзду Леніна, а коли приїде, то арештувати його і вислати геть.

Єваторійська рада робітничих постановила теж арештувати Леніна, як що він приїде в Єваторію.

— З'їзд учителів. У Владикавказі цими днями відбувся краєвий з'їзд учителів, на який з'їхалось по над 500 депутатів. Ухвалено усунути всю інспекцію, замінити її виборною на мою підтримку Тимчасовий Уряд, вести війну до повної перемоги над германським імлітаризмом. З'їзд визнає необхідним жити всіх заходів для пропаганди серед населення правового ладу.

— Автономний рух у молдаванів. 3 Кишиньова повідомляють, що там заснувалась нова молдаванська національна організація, що має на меті добиватися автономії молдаванського населення Бесарабії. Ця організація обертається до уряду з закликом відновити беззаконно скасовану автономію 1818 року з відповідними для цього часу відмінками. В справі земельній молдаванська організація протестує проти колонізаційної політики старого уряду й вимагає, щоби землі Бесарабії було віддано трудящим класам. В справі церковній висувається жадання повної автокефалії молдаванського духовенства.

— Протест грузинів. 3 Кутаїсу телеграфують, що кутаїський комітет національно-демократичної партії накро протестує проти бажання Бенешевича навізати грузинській церкві проти-кавованний позатериторіальний принцип автокефалії і настирливо вимагає дати волю грузинській церкві та призначити за нею каноничну територіальну автокефалію.

— З'їзд старовірів. В Москві відбувся з'їзд старовірів який постановив домогтися ресубліки з одною палатою. Для забезпечення малоземельних, на думку

з'їзду, треба заснувати земельний державний фонд, куди перейдуть землі державні, казенні, манастирські, даровані, а також і землі приватних власників. Приватні землі мусять перейти до земельного фонду по справедливій оцінці. З'їзд також постановив щоби всі віри в Росії мали одякавої права.

— Затвердження статуту земельних комітетів. Тимчасовий Уряд затвердив статут місцевих виборчих земельних комітетів. Комітети матимуть широкі уповноваження, що до розв'язання ріжких непорозумінь у земельних справах. Комітети мають заснувати негайно по губерніях, повітах і волостях. Порядок виборів до виборчих комітетів виробляють повітові комітети. Губернський земельний комітет складається переважно з представників повітових комітетів.

— Місце й час Установчих Зборів. Питання про місце де будуть скликані Установчі Збори і про час уже висложено. Установчі Збори буде скликано в Петрограді в септєбрі місяці, а найпізніше в октябрі, в Народному Домі.

— Селянське життя. В Сарпулі, Вятської губ., одбувся селянський з'їзд, де було виголошено такі постанови що до землі: остаточно справа з землею може бути вирішена тільки на Установчих Зборах самим народом, а без Установчих Зборів ніяких самочинних захватів землі не можна робити. Земля не може служити для визкою доходу від чужої праці і тому мусить вся перейти до народу з приватного володіння та без випуку.

Український з'їзд представників 5-ої армії.

10—16 квітня відбувся з'їзд представників 5-ої армії на який з'їхалось делегатів від усіх частей армії. Зібрались більш 250 представників. Збори пройшли надзвичайно жваво і разом з тим організовано і з повним розумінням серйозності завдань. Командувач армією генерал-від-кавалерії Драгомиров дуже прихильно поставився до з'їзду, прибув на засідання і вітав представників українського озброєного народу. Вітати з'їзд прийшов також 6-й піхотний батальйон з оркестром музики, в українських та революційними прапорами до своїх офіцерів на чолі.

З'їзд працював не омно з ранку до пізньої ночі, у всіх своїх бажаннях показавши всі сили на справу. Угрозю подаємо.

З дозволу командуючого армією закладено при армії українське бюро, що має об'єднувати всі культурно-просвітні українські гурти по частях армії. Послано також делегатів до Тимчасового Правительства до Петрограду, а також до Центральної Української Ради у Київі.

Деміларція. Український з'їзд представників 5-ої армії завдання великої європейської війни розуміє так, як розуміють їх демократії всього культурного світу, і в здійсненню цих завдань вважає необхідним йти в повній згоді і одностайно со всім вільним народом Російської Держави до цілковитого знищення німецького імлітаризму во імя ідеї миру, котрий мусить забезпечити всім зруйнованим державам відбудовання їх державного життя і всім пригнобленим народам волю національного самовизначення.

Виходячи з ідеї зазначеної волі національного самовизначення, ми, українці, стоїмо на тім, щоби український людський Австрії даю во право самоїтійно рішити питання про приєднання її до автономної України вільної Росії.

Майбутній державний устрій Росії ми уявляємо, як федеративну демократичну республіку, в котрій Україна повинна займати місце окремої автономної одиниці. Засаді федеративного строю визначать установчі збори, а внутрішній устрій України виробить Український установчий Союз, котрому належить розв'язання земельного питання на засаді: земля належить народові і володіють нею працівники-хлібороби.

Закликаючи всі народи Російської Держави і всього світу до вільного, рівного, братерського єднання, ми, українці, од себе обіцяємо підтримувати всі культурні демократичні домагання їх і разом з ними боротися за спільне благо Росії і людскости до повного торжества правди і миру всього миру.

Резолюції. Виходячи з оголошеної програми Тимчасового Правительства Держави Російської, де ясно сказано, що тепер всі національності демократично Росії набувають права на національне самовизначення, з'їзд представників 5-ої армії, ухвалив: вітати Тимчасове Правительство і заявити йому, що ми готові всіми силами підтримувати його в здійсненню оголошеного їм програму і пропонувати йому негайно опублікувати принципальну згоду його на національно-територіальну автономію України.

Визначаючи засаді Петроградської Ради робітничих та солдатських депутатів, з'їзд висловлює бажання, щоби його як найвидніше було реорганізовано на Всеросійську Раду робітничих, солдатських та селянських депутатів, яка репрезентувала б усею демократію Росії.

Визначаючи конче потребою культурно-просвітної діяльності своїх елементів армії на місцях серед солдатів українців, з'їзд визнає бажанням:

Негайно організувати в військових частях, де це не пошкодить обороні українським культурно-просвітній і організаційній гуртці. А щоби об'єднати їх діяльність з культурними центрами і організувати регулярний приплив української літератури і газет, утворити українське бюро при 5 армії.

III. Визначити організацію українського війська дуже бажаною і маючи певність, що таке військо стало б зразком єдності, взаємного розуміння та дисципліни, що була б тільки на користь всієї військової справи, ми разом з тим розуміємо, як важко потрібну міру перевести в життя в сучасних боєвих обставинах і просимо, щоби на далі нові формування (маршеві в тилу (запасних полків, маршевих рот та інших частей всіх років зброї) відбувались на національних засадах та щоби на фронті тепер же було призначено полки з переважачим числом українців і щоби ці полки поповнялися б на далі українськими маршевыми ротами та командами, а також українськими офіцерами так, щоби ці полки з годом були перетворені в українські.

IV. Школа на Україні вища, середня та вища повинна бути націоналізована в такій послідовності, яка можлива в існуючих реальних умовах. З протягом цього літа повинно улаштувати українські курси для народних учителів, щоби здійснити організацію народної нижчої школи в майбутнім шкільним році.

Також українська мова повинна мати найвищійше і найширше вживання в суді, адміністративних та громадських закладах, у церкві і т. п.

V. Право власності на землю та її відра в автономній Україні повинно належати виключно нації, умови ж володіння і поділу цієї землі між працюючим на ній людям виробить і визначить Український Союз на підставі справедливости та рівности всіх людей, що живуть на території України. Разом з тим повинні бути вироблені закони володіння та користування лісами, висискування водних та мінеральних багатств на громадських засадах. До остаточного розв'язання цього питання, Тимчасове Правительство повинно негайно припинити всякі гандлі купівлі та продажу та взагалі передачі землі і лісу з рук до рук і в першу чергу закордонним товариствам та особам, а також урегулювати арендні умовини.

Заамур'я.

Ми, солдати і офіцери-українці 7-го Заамурського погранничого піх. полку, зібравшись сьогодні на великому вічу одголосоно постановили:

1. Прилучити наш голос до голосу Української Центральної Ради, яка є виразницею найкращих домагань всієї Української людности, на Україні і не на Україні суціль, бо погляді і домагання Ради всі ми—знаємо, всі розуміємо, суміняєм і дусею до них пристемо і, скільки сили й хисту вистачить, обороняти будемо.

2. Найкращою формою державного ладу ми, з покоя віків республіканці, вважає за прикладом славної пам'яті предків наших, визнаємо Річ-Посполиту-демократичну республіку на основі вільної федерації окремих народів і тому твердо і рішучо вимагаємо для України самої ширшої національно-територіальної автономії з широким забезпеченням прав меншости для других націй, які мешкають на територіях України.

3. В твердям переконанню, що Установчі Зібрання не може не потвердити за Українським народом його права на автономію України, вимагаємо негайного заведення вивчення української мови в школах, уряді, суді і по всіх громадянських і державних інституціях на території України.

4. Переходячи од слова до діла, вважаємо потрібним:

а) закласти Українські Громади в ротах і командах і об'єднати їх в Полкову Громаду, для якої обирати Раду із голів, товариша голви і писаря; б) перейти до широкій організаційній і агітаційній праці на ґрунті національної свідомости, лозунгів і братького єднання; в) зав'язати постійні зносини з Українськими Громадами інших частей нашої дивізії; г) зібрати жертви на українську літературу.

5. Обирати посланців-депутатів до Українського Військового З'їзду, який має одбутися 5-го травня (має) ц. р. в м. Київі—на З'їзд ухвалено послати 1 офіцера і 4 солдатів.

6. Вітати Українську Центральну Раду, Українську Військову Раду Фронту і Українське Військове Товариство ім. гетьмана Павла Полуботка і всіх тих, хто має однакову з нашою думку.

7. Прохати п. командира полка оголосити нашу постанову в польковому приказі, переказавши по команді Тимчасовою Урядові нашу привселюдну обітницю до останньої змоги і сили боронити свободу нашої спільної Матері, оновленої Держави Російської од всіх ворогів її, хто б вони не були.

Дивізіонному Комітету ві і, через п. Командира полку, по команді.

9. Проголосити "Славу" Україні з тим, щоби гасло "Нехай живе вільна Україна", ніколи не стерлось з пам'яті всіх учасників цього віча і всіх, хто прочитає нашу постанову.

Література.

М. Загірня. Про виборче право. Серія "Книжки пам'яті Несті Грігаченко" № 14. К. 1917. Стор. 31, 16-о, ціна 20 коп.

Ів. Федорченко. Летюча зоря. Співомова про часи революції 1905—1900 років.

Українсько-руське видавництво "Гасло" ч. 5. К. 1917, стор. 23, ціна 40 коп.

Вийшли брошури М. Грушевського: 1) Хто такі Українці і чого вони хочуть. 2) Звідки пішло українство і до чого воно йде. 3) Якої автономії і федерації ми хочемо. 4) Вільна Україна. Статті з останніх днів. Всі по 10 коп. Крім того вийшло друге вид. брошури "Про українську мову і українську школу" (ціна 30 коп.).

Конкурс. Т-во "Рух" оголошує конкурс на премію в 100 карб. за кращий переклад на укр. мову казки, оповідання, новели, або п'єси для дітей дошкільних років, або дітей років нижчої школи. Вибір казки, п'єси і т. п. робить самому перекладачу. Важани переклади з франц., нім., англ., рос., польськ., болг., серб., чеськ. і инш. Товариство дає за собою право друкувати переклад.

Не згідних з цими умовами просимо не турбуватися і не присилати своїх перекладів. Строк з 15-го травня по 15-те серпня.

Рукописи мусять бути чітко і чисто писані на одному боці паперу, краще на машині, з поясненням, з якої мови перекладено. Надсилати по адресі: Київ, Фроловська 1, кв. 8.

Вістник Союзу Визволення України. Виходить щотижня. Видає і відповідає за редакцією Микола Троцький. Відень. Зміст останнього числа (143-го): Російська революція М. Троцького.—З засідання Державного Думи пред революцією.—Перебіг подій рос. революції.—Офіційні комунікати про революцію.—Проф. М. Грушевський про відкриття Галичини (з "Укр. Живни").—Міжков про українську справу.—Політичний огляд.—Мирон Кордуба: Північно-західна Україна. Історична минушнина—Бібліограф.

Явочний листок.

Офіційні листки, урядовці та солдати українці від частей й інституцій 1-ої гренадерської дивізії, явочним порядком, постановили та своїм підписом скріпили цей листок про таке:

Ухвалено: 1) Просити Тимчасовий Уряд та Верховне Командування про сформування самостійної Української армії, на підставі й мотивах сформування польської армії і в кількості не меншій польської.

2) Для здійснення цього викликати з складу армії на фронті добровольців офіцерів та солдатів—українців і надіслати їх до Києва, в розпорядження Виконавчої Ради Українського Національного Конгресу.

Увага: з тих українців, що лишаться в загальній армії сформувати роти й батальйони не виділяючи їх або з відокремленням в чисто-українські часті.

3) Встановити: а) обов'язкову передплату українських газет та журналів в усіх строївої, санітарній й инш частини загальної армії; б) вільний пропуск всіх вїзів та прокламцій до українців в загальній армії від українських інституцій, конгресів та осіб.

Щоби виконати це: Запропонувати Виконавчій Раді Українського Національного Конгресу: 1) Вжити всіх заходів для повного здійснення цієї постанови та необхідних поповнень; 2) В контакт з верховним командоуванням загальної армії, взяти на себе керівництво українською армією; й проголосити підписку на Українській Національний Фонд.

По явці цього листа постановлено уповноважити одного з офіцерів—депутатів в Спільній Раді од усіх частей та інституцій 1-ої гренадерської дивізії а) подати в копії цей явочний листок в Спільну Раду дивізії для ознайомлення дальшого напрямку в Армейській комітет; б) проголосити цю явку в печаті; в) зробити очучу підписку на Українській Національний Фонд серед тих, що підписались, зібрані гроші послати в Виконавчу Раду Українського Національного Конгресу на ім'я професора Грушевського; оповістити відічне по збору в газетах: українській "Нова Рада"—Київ та російській "Русское Слово"—Москва та г) зберегти оригінали явочного та підписного листків.

Все сказане скріплюємо словом громадян та власним підписом 1-го Л-гренадерського Катеринславського полку.

Дописи.

СЕРПУХОВ (На Московщині) О 10 годі ранку 18 квітня майже 6000 солдатів-українців зібраних на плацу. Над головами цього живого моря мало більш двох десятків національних блакитно-жовтих прапорів. "Україна", "Українська сила", "Ще

